

BỮU Ý

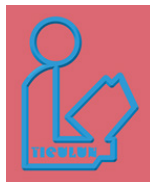
*người đàn bà
áo trắng*

VĂN số 167
01-12-1970

người đàn bà áo trắng

BỮU Ý

Paris * 02.2025

Tranh: họa sĩ Lương Xuân Nhị
Nguồn: Thư viện Tiểu Lùn

người đàn bà áo trắng

BỮU Ý

**Tập san Văn * Năm thứ bảy
Số 167 ngày 01-12-1970**

Hắn nhón gót bước thật nhẹ vào phòng. người đàn bà vẫn đứng quay lưng về phía hắn, nhìn ra ngoài cửa sổ. Trước khi vào, hắn đã để ý người đàn bà đứng yên chỗ đó, không cử động, không lên tiếng ; nếu chẳng có bộ áo quần thùng thình mái tóc dài nát thì hình người đó chẳng khác gì pho tượng. Người đàn bà đứng thật lâu, không hiểu nhìn gì ở ngoài vườn, hay mắt đã trắng dã vô cảm xúc... hay đã chết như cây trồng ? Bóng đêm không tối hắn, ánh sáng nhờ nhờ lung linh giữa ô cửa sổ. Hắn đảo mắt chốc lát quanh phòng. Gian phòng như đang thấp thỏm. Tiếng trống thình

thình trong lồng ngực hần. Vô lượng sao sa trong vùng mắt hần. Không có gì khó chịu bằng chờ đợi. Hần biết mình phải động thủ. Nhưng sao người đàn bà cứ đứng thẳng hết người như thách đố ? Hần mừng tượng qua gáy nàng nụ cười nhợt nhạt mĩa mai thấu suốt âm mưu hần, Mặc, không lùi được nữa. Không lúc này thì chẳng còn lúc nào, sẽ không bao giờ nữa. Một đời hần mới có lúc này là một, lúc mà tất cả gan góc liều lĩnh tiết ra ánh mắt, ra từng ngón tay. Mà phải trong phút này, cái phút khốc liệt nhất. Nếu để phút này trôi qua, sợ mọi sự sẽ đổi thay toàn diện. Từ phút này đến phút kia, vẫn có khoảng cách. Khoảng cách làm bằng dẫn đo, sợ hãi, tình cảm... Bao nhiêu thú nhung nhúc nổi dậy làm ù tai quáng mắt. Hần quyết liệt bao nhiêu lúc ra đi thì bây giờ lạc lõng bấy nhiêu. Trước mặt hần, người đàn bà vẫn ù lì

như thân cây, lạnh băng như tượng đá. Hấn không ngờ chạm phải cái khối vô linh hồn nhưng bất khuất đến mức đó. Chờ đợi cái phút người đàn bà sẽ quay lại, hoặc cử động bất cứ cách nào. Như thế dễ cho hấn hơn. Hấn sẽ khỏi cần tìm hiểu, băn khoăn. Phút chờ đợi có thể đến bất cứ lúc nào. Thế mà hấn chờ đợi hoài công. Thà người đàn bà cười lên một tiếng, hay trừng mắt nhìn hấn, hay hét thất thanh, để nó cảm thấy rằng, nhận thức rằng... Chứ cứ thế này hấn chịu không nổi. Nếu im lặng tiếp tục, cái lưng kia vẫn bất động, hấn sẽ điên loạn mất. Sao cục diện dồn đẩy hấn vào cái thế khốn đốn dường này. Vô lý. Phải tiêu diệt cái vô lý đi vậy, nghĩa là người đàn bà trước mặt. Không cần thận trọng gì nữa, hấn cử động mạnh, đồng thời hét lên một tiếng. Thật tình hấn không hiểu tại sao hấn cần phải hét, và tại sao người

cần phải hét đúng ra là người đàn bà lại không hét. Cho nên hắn hét thiếu tin tưởng. Tiếng hét của hắn xuất khẩu chỉ là một tiếng hét chưa thành mà âm vang như một tiếng ú ớ trong cổ họng. Hắn bắt thần lao đến cửa sổ như tên bắn. Người đàn bà ngã sấp người xuống nền nhà. Hắn chẳng còn nom thấy gì nữa, ngoài chiếc cổ tròn, cao và trắng toát. Và hai bàn tay lông lá của hắn đặt lên đó. Mười ngón tay siết dần vào, siết vào... cho đến khi nó cảm thấy lạnh nhũn hai tay. Hắn ngồi như thế, nhìn chết vào người đàn bà đã gầy gập úp mặt. Đầu óc trống rỗng, hắn thù người sau một việc làm vô thú vị. Hắn thẳng người dậy, bước chân di chuyển uể oải về phía cuối phòng, ngỡ mà hắn đã vào. Hắn sửa soạn bỏ đi, bỗng nhiên hắn đứng khựng lại, nhìn ngoài thi thể trắng toát rồi từ từ lại gần. Hắn quỳ xuống, nâng mặt người đàn bà

lên. Không còn nghi ngờ gì nữa : người đàn bà nằm chết mắt còn mở kia là vợ hắn. Sự phát giác tưởng du hắn vào tận cùng khiếp đảm, đang này hắn không tỏ vẻ ngạc nhiên. Tia mắt hắn không có gì thay đổi, vẫn đượm một mối chán chường. Không có một cái gì trong con người hắn đánh dấu một sự dột lên, dù nhỏ, sau khi hắn lật mặt người đàn bà.

Lần này hắn bỏ đi hắn. Nhưng hắn bước chưa khỏi cửa thì có tiếng cửa phòng xích mở sau lưng. Hắn quay lại. Trong bóng tối lơ nhố một đám người trắng toát đứng án ở ngưỡng cửa đối diện, bọn người này hết nhìn chăm vào hắn lại nhìn người đàn bà nằm dưới sàn nhà. Họ đã hiểu. Hắn đã bại lộ. Hắn không sợ. Chúng nó bao nhiêu người, hắn bất cần. Thủy chung hắn chỉ cần một cái gai trước mắt, nghĩa là người đàn bà áo

trắng. Cái gai đó đã nhổ đi, kỳ dư đều là thứ yếu. Hấn lạnh lùng quay gót bỏ đi. Nhưng bọn người kia nhanh như cái bóng, thoát một cái, đã xáp tới sau lưng hấn và hét vang rền :

– Giết mạng đền mạng ! Giết mạng đền mạng ! Giết mạng...

Tiếng hét tưởng chừng không dứt và nhịp nhàng như tiếng trống, âm lượng vang vang và dội bỗng lên đến đỉnh tai nhức óc. Đầu hấn quay quay, máu bùng nóng, mắt hấn loé sáng vừa bắt gặp một con dao dài tình cờ nằm phơi bụng trắng trên mặt tử gần đó. Hấn đưa tay ra chớp lấy, vung tay một vòng như múa võ. Cả đoàn người thét lên một tiếng long trời ngã xuống một loạt, im lìm, trắng toát.

Hấn bỗng giật mình, ngồi bật dậy trên giường ngủ, trố mắt quanh, hốt hải. Đêm

vẫn còn. Trời gió dữ, cánh cửa đánh ầm ầm. Cơn ác mộng vừa qua, thêm vào đó khí trời oi nồng làm hẩn ngạt thở bứt rứt. Đèn bật lên. Hẩn chợt nhận thấy tấm bình phong bị gió quật ngã sóng soài trên sàn đá. Hẩn liền tưởng đến người đàn bà áo trắng và bọn người áo trắng không rõ mặt trong mộng. Một cốc rượu mạnh sẽ giúp hẩn trong lúc này. Nghĩ vậy, hẩn mở cửa phòng ngoài, bật hết cả đèn sáng choang, tìm đến chai rượu mạnh. Dần dần hẩn thấy dễ chịu. Ngồi lại, hồi tỉnh, hẩn nhìn quanh gian phòng rộng lớn. Hai ngọn đèn vàng thông dây trước mặt đong đưa mạnh, chao ánh sáng từ nơi này sang nơi kia. Hẩn đưa mắt nhìn một cánh cửa im lìm đang lẩn vào bóng tối đằng trước mặt xế trái. Cánh cửa này mở vào một căn buồng nhỏ hơn mà trong đó đáng lẽ ra giờ này vợ hẩn đang mê mải cười cười nói nói với bóng đêm. Vợ

hắn đau bệnh thần kinh, tuy không nguy kịch nhưng nan y, bệnh phát và tái phát bất định kỳ và cách quãng ngắn. Nàng mang bệnh ba năm nay và bệnh phát sinh từ một nạn máy bay hi hữu, trong một chuyến máy bay hạ cánh bó buộc. Bánh xe chạm mạnh xuống xi măng, không hiểu làm thế nào đầu nàng bổ vào cánh máy bay rồi cả người ngã sấp xuống bụng phi cơ. Chuyến đặc biệt, ngoại trừ nàng, tất cả đều là quân nhân không việc gì. Từ đó nàng chóng mặt thường xuyên, vài tháng, bệnh biến chứng. Hắn yêu vợ lắm, nhưng tình yêu như ban bố vào hư vô, và người đàn bà của hắn lúc chẳng khác gì vật vô tri. Tình yêu dần dà cùn mòn, mỗi mệt, không được bồi dưỡng bằng một sự giao thoa cần thiết. Tình yêu co rút lại : hắn chỉ còn thấy thương thân. Vợ hắn vào bệnh viện, thỉnh thoảng về, rồi quay trở vào ngay. Sự xuất hiện một hai

khi của người đàn bà gầy xanh mắt đại miệng cười hờ nên không cần thiết cho ngôi nhà hắt ở. Hắt cảm thấy thế. Vợ hắt không về nữa nên căn buồng đóng kín bưng. Hắt đích thân đến bệnh viện mỗi tháng một lần. Những qua lần thứ hai, hết muốn đến, hay nếu có đến thì đứng ở ngoài, liếc nhìn vào ô cửa gỗ rồi đi. Thế mà một hôm trời khuya, vợ hắt thoát ra bệnh viện, lừng lững đi vào nhà. Tay bấu vào mặt tủ, hắt nhìn vợ, cổ họng khô nghẹn. Mắt vẫn đại, nụ cười vu vơ như bao giờ, nhưng lần này người đàn bà, mỏng như tàu lá, nói lắp bắp không rõ. Toàn thân hắt lạnh toát, hắt đứng im, chân cơ không muốn vững. Rồi vợ hắt bỏ đi.

Đi. Đi đâu ? Về trở lại sống dở chết dở sau lớp cửa gỗ, giữa bốn bức tường đá ? Hay trốn lốc biệt tăm, hay lao xuống

hào sâu bên đường ? Đó là những câu hỏi, ý nghĩ, hắt gợi ra trên đường đến dưỡng trí viện một thời gian sau đó. Hấn quyết định đi thăm dò cho biết đích xác người đàn bà đã sống chết thế nào. Hấn hồi hộp tưởng tượng lát nữa được tin tức về người bệnh. Bác sĩ sẽ bảo :

– Bà vừa mới chết hôm qua, chúng tôi đang lo liên lạc với ông để báo tin.

hoặc :

– Kìa, bà về nhà từ hôm đó đến nay đã trở lại đâu ? Thế không phải ông giữ bà lại nhà sao ?...

Như thế mọi sự sẽ giản tiện cho hấn hơn. Hấn sẽ tìm lại được đời sống vô tư lự như trước, trút bỏ gánh nặng, tẩy trừ ám ảnh. Ngày tháng của hấn sẽ làm bằng những chuyến đi về tuy không hào hứng

nhưng bớt nặng nề, tiền bạc có vút ra sẽ không hoàn toàn là tiền bạc vút đi mà sẽ đem lại thú vị hay đổi thay, dù nhiều dù ít. Hán sẽ sống thỏa thuê một thời gian bù trừ lại gian vô vị đã qua.

Vợ hẩn bỏ đi thật. Vị bác sĩ lắc đầu đưa cho hẩn một xấp giấy : đó là những dòng chữ viết không ngày tháng của vợ hẩn gửi cho hẩn.

“Sao trời ngoài kia có nhiều hôm thật đẹp, hay trời chỉ đẹp khi không có em, hay vì em quá ao ước những bước chân ra ngoài, hay đó là một cách khác nữa để trời hành hạ em, hay em còn phải sống... Thật ra, em đã khỏi bệnh mà em không hay... Đáng lý em phải sung sướng cực kỳ, phải reo to cho vang cả gian phòng tù hãm, phải tức tốc chạy về bám vào cổ anh thì mới hả. Nhưng rồi nỗi sung sướng của em cũng chẳng hơn một sự ngạc nhiên khi

bắt gặp mình dời đổi từ một tình trạng quen hơi sang một tình trạng khác. Một sự bình thường hóa đời sống của em, kể từ đây ? Em tự hỏi, ngâm nga dò xét lòng mình, và tự nhiên nhận thấy rằng không phải thế. Con bệnh và thời gian thọ bệnh đã giày xéo chút tin tưởng và yêu đời sót lại trong em. Có gì mà tin tưởng mới, mà yêu đời trở lại? Em chẳng dám vui mừng. Bình phục, đối với em, vẫn là một chặng của dòng luân lưu ảm đạm của đời em thôi. Đã vậy, còn mời mọc anh ghé chân vào vùng âm u của em làm sao được. Đã một thời gian anh lỡ buộc chân vào đó rồi. Quá đủ cho anh. Trả lại anh cho anh, nhé? Mỗi người một phận.

Anh yêu em hay anh không yêu em?
Em có cần thiết cho anh? Anh cần thiết cho em ? Khéo vẫn vợ, sao em lại có thể dám tưởng rằng em cần thiết cho anh ?

Ngay cả từ lúc em chưa ngộ nạn, và xa hơn nữa, kể từ khi chúng mình lấy nhau, có một lời nào, có một cử chỉ nào của anh xúi dại em vọng tưởng đâu? Thế sao em vẫn mù mịt u mê lâu thế? Vì yêu anh? Thú thật, nếu yêu anh thì em đã sung sướng vì được đau khổ rồi còn chi. Thế nào anh chẳng bảo em nói mê. Anh có biết đâu, trong những bệnh hành, em mong có một cái gì để nghĩ đến. Hạnh phúc vì yêu, đau khổ vì yêu, có khác gì nhau? Em biết có những người đàn bà đau khổ trong tình yêu, đau khổ đến tuyệt vọng, bỏ bê cuộc đời chung quanh. Thấy họ, em tự nhủ: Thà chết quách, có hơn không? Nhưng họ không chết, không phải họ sợ chết, họ không nghĩ đến cái chết đấy mà thôi, cũng như họ không nghĩ đến gì ngoài cái khổ đau. Em, em muốn một phút đau khổ để được sống mỗi mòn.

Em đang đi tìm đau khổ đây. Em đi, đi xa. Anh hãy coi em như đã chết. Còn em, em chưa cho mình chết. Em còn phải sống, mặc dù, em biết, sống chẳng ra sống.

Hắn cảm thấy mắt hoa và đầu lão đảo. Một nỗi bất an nào đang ngập lụt không gian, một thực tại nào bỗng chốc bị lật ngược.

Anh còn nhớ chăng, cái đêm em trốn bệnh viện trở về thăm anh đó ? Nghĩ đến anh, đến chỗ ở của chúng mình, em hồi hộp sung sướng đến sa nước mắt. Em nhìn từng cánh cỏ, em thấy từng cánh hoa dại nhỏ xíu trong hóc tối. Đường sá vắng tanh, làn mù ánh trăng non. Em ngỡ ngợ bước lạc lõng giữa mênh mông. Chung quanh em, chưa có một vật gì thật sự là của em nhưng em định ninh em sẽ có tất cả. Em bước sải dài như lính, vung tay loạn xạ. Mãi sau em mới biết mình đập

tay lên một dây rào thép gai, và cả một bàn tay em rướm máu. Em không mê, em chỉ chệnh choáng theo cảm xúc rộn ràng. Nhưng em ý thức được nhiều điều. Em biết trời lạnh, em biết trời đã khuya, em biết nhiều nơi em đi qua lần này không phải là lần đầu. Nhưng cái im lặng của tất cả không tiết lộ điều gì để cho em bắt nhịp với quá khứ xa khơi mà chỉ khiến em e ngại đủ điều.

Quả linh tính của em không lầm, gặp lại anh giữa đêm, nom thấy ly rượu anh cầm không vững trên tay và tia mắt khác lạ của anh, em biết mình hết lý do để mừng vui. Bao nhiêu lễ chúc nói xô lẫn nhau rồi chỉ ngừng lại trên môi. Em làm anh sợ hãi. Kỳ thật chính anh đã làm em sợ hãi. Vì em nhắc thấy một tia mắt ghê gớm của anh, tia mắt bỗng đầy căm hờn, oán hận. Em biết anh không thể tha

thứ cho em đã treo hăng cả đời anh.

Em đi, đi xa. Anh hãy coi em như đã chết. Còn em, em chưa cho mình chết. Em còn phải sống, mặc dù, em sống chẳng ra sống.

Một điệp khúc hãi hùng vẫn vù trong đầu hấn. Hấn nhìn sững vào khoảng không. Hình ảnh vợ hấn múa lượn trước mắt, khi cười cợt, khi nhăn nhó, khi lùi xa, khi tiến lại gần, không tan biến.

“Khi trở về lại bệnh viện, hãy còn sớm, tiện đường em ghé vào nghĩa trang. Nghĩa trang rộng, có cả một lối đi dài có hai hàng cây uy nghi dàn chào hai bên. Em cất tiếng hát. Bỗng có tiếng sột soạt ở gần. Nhìn lại là một cặp tình nhân trẻ tuổi đang ngồi dưới gốc cây. Em khoát tay: “Cứ tự nhiên!” Không ngờ cả hai riu

ríu đứng lên rồi ù té chạy. Mà cũng phải, chẳng ma thì là con điên, chứ đàn bà nào lại một mình thất thêu ở nghĩa trang này ? Một mình, em tung hoành khắp nghĩa trang. Những cười hiu hắt, những cái nhìn hư không từ những tấm hình mộ bia làm lạnh cả trời. Có một khuôn mặt thiếu phụ trông muờng tượng giống em. Em bật phì cười. Giá mình yên nghỉ nơi đây cũng cũng hách chán. Ngôi mộ này được xây bằng đá trắng, những dòng chữ trên mộ chỉ khắc vào đá và được tô màu như vẽ. Chung quanh là một thành đã xây thấp và hai cổng sắt nhỏ đóng lại ở dằng trước. Như một tác phẩm điêu khắc. Như một biệt thự, một riêng, dù nhỏ. Ngôi trên thành đá, em như một kẻ ở trọ, người khách đến nhà mà chủ nhân đi vắng. Khổ, em đi đâu. Cũng lẻ loi.

Em trở về đây ngôi viết gửi anh mấy

dòng này. Khi anh đọc thư này thì em đã đi xa, đi biệt. Nhưng anh đừng mừng vội. Em làm sao quên nổi ánh mắt thù hận của anh đã ném cho em. Em sẽ sống rất xa mà rất gần anh, em sẽ tùy lúc biến mất hay xuất hiện trước mắt anh. Em bây giờ là người của nghĩa trang, không hẳn là người mà chẳng khác nào ma. Sống chẳng được với ta, chết cũng chẳng được với ta ! Y hệt như ta vậy ! Chúng mình là vợ chồng mà lại ! Có như thế, xin lỗi anh nhé, đời em mới được chút ý nghĩa, đừng trách em, tội nghiệp. Gian phòng của em, chắc anh cũng để dành cho em đó chứ ? Cám ơn anh, em sẽ trở về đó, thế nào em cũng trở về thăm anh. Phòng anh bệnh, có em săn sóc cho.

Đừng tìm em mất công. Em sẽ chui dụt đủ nơi vì kể từ giờ phút này em là kẻ không nhà. Em sẽ sống với đủ thủ đàn

ông, đủ loại gái giang hồ. Sống vội, sống rút mà ! Cui thử có ai "sống" bằng em nổi không ? Em sẽ gửi kẹo Mỹ, mì Đại Hàn về cho anh. Gửi tiền về cho nữa. Nếu có con, em cũng chụp hình gửi về luôn. Vì ngoài anh ra, còn biết gửi cho ai ?

Vợ hẩn giữ lời. Và hẩn ở vào cái thế không thể không những món hàng của vợ hẩn gửi : đủ hạng người, khi thì người phu xích lô, khi thì một đứa con gái son phấn, khi thì đứa con nít, thay phiên nhau đến tận nhà hẩn trao cho hẩn một lon bánh, hai bao mì Đại Hàn, mấy cái quần xà lỏn. Cuối cùng, hẩn lặng lẽ đổi chỗ ở. Sống yên được một tháng, đến một buổi chiều, đi làm về, hẩn đã thấy một gói to tướng dẹt hình để ngang trước cửa. Vài người hàng xóm thập thò trông theo từng cử chỉ của hẩn trong phút đó. Hẩn rất tự nhiên, cúi xuống ôm

cả cái gói vào lòng rồi mở cửa vào nhà. Cũng thế: Vài cái quần, áo sơ mi, vài đôi bí tất, đủ màu. Kèm theo một tấm giấy nhỏ : « Vừa biết chỗ ở mới của anh, vội gửi mấy thứ cần dùng cho anh ». Ký tên. Mỗi lần như vậy, hắn đem mấy lá thư của vợ hắn viết ra đọc lại. Trông hắn bây giờ điềm tĩnh một cách lạ lùng. Hắn đứng lên đi tìm chai rượu rồi nằm xuống, đọc thư lại, đọc kỹ hơn, đọc không biết đến lần mấy mươi, mãi cho đến nửa đêm. Kể từ đêm đó, hắn đâm ra biến tính rõ rệt : khi thì cáu kỉnh, khi thì thần thờ. Công việc bị ảnh hưởng trầm trọng. Hắn gắng gượng hết cả sức mình, cố ngăn nắp, chăm chỉ, đúng giờ... nhưng chỉ được một hôm là hụt hơi ngay. Tuy nhiên, chưa có chuyện gì đáng tiếc xảy trong công việc của hắn, có lẽ ông chủ hãng và các bạn đồng sự hiểu được ít nhiều hoàn cảnh của hắn. Cho đến một hôm hắn

cảm thấy trời đất hoàn toàn sụp đổ trước mắt khi nhận được một tấm giấy chỉ có mấy chữ : « Em báo tin mừng cho anh : em có thai. »

Suốt nửa năm trường, không ai gặp hấn ở đâu. Người bảo hấn đòi chỗ ở lần nữa, người thì đoán hấn đi tìm vợ, và không khỏi có người nghĩ rằng hấn có thể buồn tình đi kết liễu đời mình ở một nơi khuất tịch nào đó, biết đâu ?

Nhưng, sau một thời gian dài vắng mặt, hấn âm thầm trở về ngôi nhà cũ đầu tiên của hấn. Người ta chưa thấy hấn làm gì, suốt ngày không thấy hấn lộ mặt ra ngoài, nhưng người ta biết chắc chắn hấn có mặt ở trong đó, còn như hấn ngủ suốt ngày, bệnh liệt giường hay uống rượu miên man thì người ta không rõ. Người ta còn có thể ngạc nhiên không hiểu tại sao lần này hấn không đòi chỗ

ở mà lại trở về ngôi nhà cũ, ngôi nhà nhiều kỷ niệm buồn bã cho hắn. Tới một ngày đó, cửa nhà hắn bỗng mở rộng, ai nấy chờ chực xem hắn sẽ làm gì, mặt mày hắn tiêu hao ra sao. Một lát sau, hắn xuất hiện, hắn cúi gằm, hai cổ tay đã bị còng và theo sau là hai người mặc đồng phục.

BỬU Ý

(1965)

Văn số 168

tuyển tập

“ Tiếng hát lên trời ”

